

AKOS

AGENCIJA ZA KOMUNIKACIJSKA
OMREŽJA IN STORITVE
REPUBLIKE SLOVENIJE

Državni zbor RS
Odbor za kulturo
Šubičeva 4
1000 Ljubljana

Številka: 0071-1/2016/2
Datum: 27.1.2016

Sklic:
Datum:

Zadeva: Odgovor na dopis Medijske zbornice pri GZS z dne 27. 1. 2016

Spoštovani.

Agencija za komunikacijska omrežja in storitve RS, ki je kot nacionalni regulator elektronskih medijev predlagala amandma k 4. členu Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o medijih – ZMed-C (spremenjen 109. člen Zakona o medijih), želi odgovoriti na neutemeljene navedbe in strahove Medijske zbornice, navedene v dopisu »Opozorilo, da bo sprejet novi amandma 109. člena Zmed podražil poslovanje lokalnih radijskih postaj za 30 odstotkov! Nejasen tudi 86.a člen o kvotah.«, z dne 27. 1. 2016.

Naj najprej kot vodja Sektorja za elektronske medija v Agenciji za komunikacijska omrežja in storitve pojasnim, da sem se skupaj z direktorjem agencije tudi sama udeležila zbora izdajateljev radijskih programov, ki je potekal 26. 1. 2016, ter da sem pojasnila v zvezi s spremembo 109. člena Zmed, ki so navedena v nadaljevanju, podala tudi vsem udeležencem zbora.

Iz zgoraj omenjenega dopisa Medijske zbornice je v zvezi s spremembo 109. člena Zmed mogoče razbrati nasprotovanje možnim ukrepom, ki jih inšpektor lahko izreče v primerih ugotovljenih kršitev, ter zaskrbljenost, da bi inšpektor lahko začasno odvzel dovoljenje izvajanje radijske dejavnosti kateremu od izdajateljev že zaradi najmanjših kršitev.

Agencija pojasnjuje, da je predlog 109. člena Zmed-C usklajen z Zakonom o inšpekcijskem nadzoru (ZIN) in ga v ničemer ne presega. Skladno s četrtem odstavkom predloga 109. člena Zmed-C mora inšpektor spoštovati vse določbe ZIN in Zakona o prekrških (ZP-1). Predlog 109. člen ZMed-C v tretjem odstavku navaja možnosti izrekanja ukrepov, ki jih ima inšpektor že po ZIN, pri čemer pa mora inšpektor vedno upoštevati načelo sorazmernosti ter pri izbiri ukrepov izreči za zavezanca ugodnejši ukrep. Agencija opozarja na 34. člen ZIN, ki govori o posebnih ukrepih (torej ukrepih, ki se izrekajo izjemoma), in ki predvidevajo prepoved opravljanja dejavnosti ali zaseg predmetov, ter na 7. člen, ki govori o načelu sorazmernosti in inšpektorju nalaga, da mora tehtati teže kršitve in glede na to izreči za zavezanca ugodnejši ukrep.

Navedeno pomeni, da začasen odvzem dovoljenja ni niti edini ukrep niti »najbolj mila kazen«, kot navajajo predstavniki Medijske zbornice, pač pa je poseben ukrep, ki se izreka v skrajnih primerih, če se denimo ugotovljene kršitve ne odpravijo, kljub že izrečenim drugim ukrepom. Zaskrbljenost, da bi inšpektor lahko »zlomamerno«, »samovoljno« in že za najmanjšo kršitev kar ugasnil nek medij, je zavajajoča.

Agencija odločno zavrača navedbe o »cenzuri medijev in samovoljnem odločanju manjšine, kateri medij bo deloval in kateri ne«, trditve, da predlagana dikcija 109. člena zakona »predstavlja grožnjo določeni politični opciji, kar pripelje do resnih kršitev načela demokratičnosti in kršitev 1. člena Ustave RS, ki določa, da je Slovenija demokratična država« navedbe, da bo s tem členom zakona »kršena temeljna človekova pravica do obveščenosti, ki jo zagotavlja 39. člen ustave RS« ter navedbe, da lahko inšpektor kar tako ugasne javno RTV. Po mnenju agencije so navedene trditve pretirane in povsem brezpredmetne.

Dejstvo namreč je, da je obstoječa ureditev nadzora po ZMed nad (elektronskimi) mediji še ostrejša. Po veljavnem ZMed (108. in 109. člen) izvaja inšpektorat pri Ministrstvu za kulturo inšpekcijski in prekrškovni nadzor nad vsemi mediji (tiskani in elektronski), pri čemer mora upoštevati vsa prej navedena določila ZIN in ZP-1. Poleg tega pa ima agencija še pristojnost posebnega strokovnega nadzora nad elektronskimi mediji, kar je določeno v veljavnem 109. členu ZMed. Ta agenciji v primeru ugotovljenih kršitev v strokovnem nadzoru nalaga odvzem dovoljenja v treh korakih, ne glede na težo kršitve. Agencija je zato že večkrat opozorila na možno nesorazmernost (pretiranost) sankcije v primerjavi s kršitvami in sama predlagala milejšo ureditev nadzora.

S predlogom, ki je zapisan v 109. členu ZMed-C, bi končno uzakonili milejšo obliko nadzora nad elektronskimi mediji po tem zakonu, saj bi ukinili poseben strokovni nadzor, obenem pa bi poenotili nadzor nad vsemi mediji. Tiskane medije v skladu z ZIN in ZP-1 še vedno nadzoruje inšpektorat pri Ministrstvu za kulturo (pristojnost že od uveljavitve ZMed). Nadzor nad televizijskimi programi in avdiovizualnimi storitvami na zahtevo je od leta 2011 urejen v Zakonu o avdiovizualnih medijskih storitvah (ZAvMS), in se prav tako izvaja v skladu z ZIN in ZP-1. Agencija zato ne vidi razloga, da ne bi nadzora nad elektronskimi mediji, ki jih ureja ZMed, kar se v največji meri nanaša na nadzor nad radijskimi programi, uredili na enak način, kot je ta urejen za tisk in druge elektronske medije (televizija, avdiovizualne medijske storitve na zahtevo).

V zvezi s predlogom 7. odstavka 109. člena ZMed-C agencija pojasnjuje, da je ta potrebna za izvajanje nadzora zakonskih določb, ki so v pristojnosti agencije. Ta zahteva sicer že obstaja v splošnem aktu agencije »Metodologija nadzorstva radijskih programov in avdiovizualnih medijskih storitev«, na katerega napotuje veljavni ZMed. Podobna določba z obveznostjo še daljše hrambe podatkov (6 mesecev) že velja za televizijske programe v 40. členu ZAvMS. Agencija potrebuje podatke za namen nadzora programskih obveznosti iz dovoljenj za izvajanje radijske dejavnosti in programskih pogojev za status programov posebnega pomena (lokalne, regionalne, študentske), za nadzor določb o lastni produkciji ter potrebe nadzora deležev slovenske glasbe. Dejstvo je, da izdajatelji radijskih programov te podatke potrebujejo tudi sami tako za načrtovanje predvajanja radijskega programa kot za pregled nad izpolnjevanjem lastnih programskih obveznosti, ki jih imajo zapisane v dovoljenjih za izvajanje radijske dejavnosti oziroma izhajajo iz zakona. Agencija zato dvomi v resničnost navedb o milijonskih stroških zaradi predlagane hrambe podatkov.

Obenem agencija poudarja, da lahko zahteva posredovanje podatkov izključno v obsegu, kot jih potrebuje za nadzor programskih obveznosti. Vsako zahtevo po posredovanju podatkov mora utemeljiti z namenom. Agencija ni in ne more zahtevati podatkov, za karkoli drugega izven njenih pristojnosti nadzora.

AKOS

V javni razpravi, ki ji je vodilo Ministrstvo za kulturo (julij 2015), v predstavitvi mnenj v Državnem zboru RS (november 2015) in v predlogu amandmaja k predlogu spremembe zakona (december 2015) je agencija obširno pojasnila, zakaj ne more podpreti predloga Ministrstva za kulturo, ki inšpektorja omejuje tako v smislu časovnih rokov kot pri določitvi ustrezne sankcije glede na storjeno nepravilnost, in ki ga je po izjavah na zboru izdajateljev radijskih programov (dne 26. 1. 2016) pripravila Medijska zbornica.

Agencija je opozorila na številne nedorečenosti predloga, ki ga zagovarja Medijska zbornica, ter na dejstvo, da taksativno naštetih ukrepov v postopkih inšpekcijskega nadzora, ki so omejujoči, nejasni in nedoločni, onemogočajo učinkovit nadzor nad uresničevanjem določb ZMed. Še več, po mnenju agencije določeni postopki nadzora sploh ne bi bili izvedljivi. **Agencija se zavzema za učinkovit nadzor, ki naj zagotovi spoštovanje zakonov. Če nadzor ni izvedljiv ali je povsem neučinkovit, ga lahko tudi ukinemo. Učinek bo v obeh primerih enak.**

Iz zgoraj navedenega izhaja, da bi drugačna ureditev nadzora v 109. členu ZMed-C (denimo takšna, kot jo predlaga Medijska zbornica), ki se nanaša predvsem na radijske programe, pomenila neenotno in diskriminatorno obravnavo vseh drugih medijev v primerjavi z radijskim programi.

Ob vseh navedbah o kršitvah temeljnih človekovih pravic, kršitvah ustave in načela demokratičnosti države v primeru sprejema predloga ZMed-C, ki jih je najti v dopisu Medijske zbornice, se agencija sprašuje, kako to, da predstavniki Medijske zbornice niso zaznali teh groženj ob trenutni precej strožji ureditvi, ki velja že od leta 2001? Prav tako se postavlja vprašanje, ali po mnenju Medijske zbornice, tiskani mediji, portali in televizijski programi, ki so podvrženi inšpekcijskemu in prekrškovnemu nadzoru po istih zakonih, morda niso mediji, ki bi izvajali javni interes in pravico do obveščenosti?

Prijazen pozdrav,

Tina Čuček

Vodja Sektorja za elektronske medije

Vročiti: naslovniku

Mag. Julijana Bizjak Mlakar, ministrica za kulturo, Maistrova 10, 1000 Ljubljana

Vlada RS, Kabinet predsednika vlade RS, Gregorčičeva 20-25, 1000 Ljubljana

Mag. Mitja Bervar, predsednik Državnega sveta RS, Šubičeva 4, 1000 Ljubljana

Pri odgovoru se obvezno sklicujte na našo opravilno številko!

